

v podmínkách brémské bursy na bavlnu, kn. I. a II., jsou rozhodny pro obchod učiněný smluvně mezi stranami a že zvláště všechny spory z této smlouvy musí býti podle §§ 14—23 rozhodnuty rozhodčím soudem brémské bursy na bavlnu. Není tedy důvodu pochybovati o správnosti posudku znalce a osvědčení brémské bursy na bavlnu. Z toho plyne, že doložka »Bremer Arbitrage und Bedingungen der Bremer Baumwollbörse« mezi obchodníky bavlnou a továrníky, k nimž strany patří, jest v obchodech obvyklá a proto plně srozumitelná a že znamená, že všechny předpisy, které v řádně vyhlášených podmínkách brémské bursy na bavlnu jsou obsaženy, jsou rozhodny pro obchod uzavřený kupní smlouvou ze dne 20. října 1924 mezi stranami a že všechny spory, zvláště podle II. oddílu ohledně podmínek pro obchod bavlněnými odpadky, §§ 10 a 14 p. 1., z tohoto jednání musí býti rozhodnuty rozhodčím soudem brémské bursy na bavlnu. Úmluva o určitém soudě, zvláště zde o rozhodčím soudě brémské bursy na bavlnu, jest doznána. Úmluva, že jest pro všechny spory z jednání ze dne 20. října 1924 příslušným rozhodčí soud brémské bursy na bavlnu, jest podle čl. XIV. první odstavec čís. 3 uvozovacího zákona k c. ř. s., § 577 c. ř. s., čl. XIII. uvoz. zákona k c. ř. s. a § 2 č. 7 zákona z 1. dubna 1875, čís. 67 ř. z., vyhlášky vlády ze dne 25. června 1924, čís. 131 sb. z. a n., §§ 77 násl. ex. řádu zákonem přípustná a dovolená. Opaku strana povinná nikdy netvrdila a ostatně sama se obrátila na rozhodčí soud brémské bursy na bavlnu ohledně úpravy. K vyšetření této vůle stran bylo tu nutno přibrati vykládací pravidla čl. 278 a 279 obch. zák. a §§ 6, 863, 869, 914, 915 obč. zák. O nějakém rozporu s donucovacími předpisy formálního práva c. ř. s. anebo jur. normy nelze mluvit, neboť úmluva o rozhodčím soudě a řízení před rozhodčím soudem brémské bursy na bavlnu jest v obchodech tohoto druhu přípustná a není tu rozporu s donucovacím předpisem c. ř. s. a jur. normy ani jiného zákona. Ostatně strana povinná opomenula blíže vysvětliti, v čem vidí ještě porušení donucovacích předpisů formálního práva.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání pokázav k důvodům napadeného rozsudku.

Čís. 7341.

Úmluva odporující § 47 vyr. ř. jest nicotnou a nutno k této nicotnosti přihlídnouti z úřadu, i když byla namítána po uplynutí lhůty k směnečným námitkám.

Nedovolenou výhodou podle § 47 vyr. ř. jsou vůbec objektivní přednosti poskytnuté jednotlivým věřitelům na úkor druhých, při čemž se nevyhledává, by takovouto výhodou poskytnutou některému věřiteli byla způsobena přímá újma ostatním věřitelům, stačí, že výhodou touto jest porušena zásada stejného nakládání se všemi věřiteli za vyrovnacího řízení. Předpokládá se však, že jde o výhodu, již se některému věřiteli dostalo z podnětu vyrovnacího řízení buď již započatého nebo teprve zamýšleného nebo v nějaké třeba jen vzdálené souvislosti s ním.

Směnečný platební příkaz proti Vilému Š-ovi procesní soud první stolice k námitkám žalovaného zrušil. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Vzhledem k právnímu názoru odvolacího soudu, na němž jest vybudován celý napadený rozsudek a jímž jest již předem také určen rozsah přezkumné činnosti dovolacího soudu, nutno řešiti jen otázku, zda lze vůbec přihlížeti k námitce žalovaného, že jeho podpis na žalobní směnce jest z důvodu § 47 vyr. ř. neplatný, poněvadž také úmluva o směnečné záruce žalovaného za dluh Karla N-a u žalující firmy byla neplatnou, ježto se jí měly poskytnouti žalobkyni zvláštní výhody proti ostatním věřitelům, i když námitku tu neuplatnil v písemných námitkách, nýbrž až při ústním jednání, a, v případě kladném, zda jest námitka odůvodněna. Podle § 179 c. ř. s. mohou strany až do konce ústního jednání v první stolici přednésti nová, k předmětu tohoto jednání se vztahující tvrzení skutková a nové prostředky průvodní. Tato zásada neplatí však v řízení směnečném, kde vzhledem ku zvláštnímu rázu tohoto řízení musí žalovaní podle §§ 557, 550 druhý odstavec, 552 druhý odstavec a 559 c. ř. s. veškeré své námitky proti směnečnému platebnímu příkazu vznést v neprodlužitelné lhůtě třídní. Jest sice dovoleno, by žalovaný námitky takto včas vznesené později blíže doličil nebo rozvedl a za tím účelem učinil ve sporu nový přednes skutkový a důkazní, avšak nové námitky jsou vyloučeny, leč že by se týkaly okolností, ke kterým jest soudu přihlížeti z povinnosti úřední i bez námitek stran, na př. nicotnosti právního jednání podle § 879 obč. zák. Nicotnou jest však také úmluva odporující zákazu § 47 vyr. ř. a nutno k této nicotnosti přihlídnouti z úřadu, i když byla namítána po uplynutí lhůty k podání směnečných námitek. Jde tedy již jen o to, zda opatření směnečné záruky žalovaného dlužníkem Karlem N-em pro pohledávku žalující firmy, tak jak bylo zjištěno, lze pokládati za nedovolenou výhodu ve smyslu § 47 vyr. ř. Odvolací soud vystihl již ve svém zrušovacím usnesení ze dne 9. října 1926 podstatu nedovolených výhod, jak je má na zřeteli § 47 vyr. ř. (a jak ji také vyložil nejvyšší soud již v četných rozhodnutích, zejména v zásadním rozhodnutí uveřejněném pod čís. 3358 sb. n. s.), zdůrazniv zejména, že takovými zvláštními výhodami jsou vůbec objektivní přednosti poskytnuté jednotlivým věřitelům na úkor druhých, při čemž výrazem »na úkor« není míněno, jak se dovolatelka domnívá, že by takovouto výhodou poskytnutou některému věřiteli musila býti způsobena přímá újma věřitelům ostatním, nýbrž sluší obrát onen vykládati tak, že výhodou touto jest porušena zásada rovného nakládání se všemi věřiteli za vyrovnacího řízení, takže již poskytnutím výhody některému z nich jsou zkráceni ostatní. Nutno však míti na zřeteli, že jen takové výhody jsou nedovolenými a spadají pod § 47 vyr. ř., jichž se některému věřiteli dostalo z podnětu vyrovnacího řízení buď již započatého nebo teprve zamýšle-

ného nebo v nějaké třeba jen vzdálené souvislosti s ním. Bude tedy v určitém případě vždy předem uvažovati, zda je tu tato podmínka. Soudem první stolice bylo zjištěno, že cestující žalující firmy Karel K. v květnu nebo červnu 1925 přišel ke Karlu N-ovi a tázal se ho, co s ním je, že má asi 14 žalob a exekuci v běhu, co chce dělat, že N. na to odvětil, že je to pravda, že pro okamžik nemá prostředků, že však bude platiti ze slíbeného mu úvěru. Dále zjistil první soud, že před podpisem směnky ukazoval N. K-ovi veškeré účty jiných firem a o všem ho informoval, že si K. vypisoval z účtu jednotlivé částky a sám je sčítal. Odvolací soud převzal zjištění procesního soudu. Uváží-li se, že žalobkyně sama přiznala, že K. jí podával zprávy o finančním stavu N-ově, kdykoliv se vrátil z M., že záruční směnka byla žalobkyni dle jejího udání vydána 13. července 1925, a že N. podal návrh na zahájení vyrovnacího řízení již 27. července 1925, jest plně odůvodněn závěr odvolacího soudu, že majetkový stav Karla N-a byl v době podpisu směnky krajně nepříznivým a že o tom věděla i žalobkyně. Jestliže si tedy za těchto okolností dala pohledávku za Karlem N-em zajistiti směnkou žalovaného, nelze dospěti k jinému závěru, než že počítala u N-a se všemi možnostmi, zejména však se zahájením vyrovnacího řízení o jeho jmění jako prostředku pro úpravu jeho rozháraných majetkových poměrů nejbližšího a pro N-a nejvýhodnějšího, kde i ona vzhledem ku své značné pohledávce měla vlastně slovo rozhodující, což nemohlo býti neznámo i N-ovi, a že se tedy pro tento případ hleděla náležitě zabezpečiti (§ 48 vyr. ř.). Kdyby jí bylo šlo jen o snadnější a rychlejší vymáhání pohledávky, byla by se spokojila se směnkou podepsanou jen dlužníkem Karlem N-em. Zda N. sám věděl o své insolvenční, jest nerozhodno. Rovněž nepadá na váhu, že poskytl N. jistou výhodu také obchodníku D-ovi. Odvolací soud posoudil tudíž věc správně po právní stránce.

Čís. 7342.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n.).

Ustanovení § 31 (1) čís. 2 zákona nelze rozšiřovati na místnosti obchodní, určené k provozování živnosti, třebaž k obchodní místnosti byla přičleněna obytná místnost, tvořící s ní jediný celek.

(Rozh. ze dne 21. září 1927, Rv I 1435/27.)

Okresní hospodářská záložna v H. vydražila v exekuční dražbě dům čp. 105 v Z., v němž měl žalovaný najatý krám s bytem. Procesní soud první stolice ponechal v platnosti výpověď danou vydražitelkou žalovanému z najatých místností. Odvolací soud výpověď zrušil. Důvod y: Jelikož nebylo tvrzeno, že právo nájemní, o něž tu jde, jest zapsáno ve veřejných knihách, musí nájemce vydražitelce ustoupiti teprve po řádné výpovědi. Jde tudíž o právní otázku, zda výpověď může býti dána jen podle předpisů zákona ze dne 26. března